

Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen

Besluit van de Bestuurskamer van de Sociaal-Economische Raad van 19 december 2000 houdende richtsnoeren voor de advisering inzake de representativiteit van het organisatorische draagvlak van bedrijfslichamen (Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen).

De Bestuurskamer van de Sociaal-Economische Raad;

Gelet op artikel 68 van de Wet op de bedrijfsorganisatie;

Gelet op artikel 2 van de Delegatieverordening Bestuurskamer (RE 7/1994);

Besluit:

Hoofdstuk 1 Toepassingsbereik en uitgangspunt

Artikel 1

Het in dit besluit bepaalde vindt toepassing bij advisering door de Bestuurskamer over de instelling alsmede de uitbreiding van de werkingssfeer van bedrijfslichamen, daaronder voor de toepassing van dit besluit mede begrepen organen als bedoeld in artikel 88a van de Wet op de bedrijfsorganisatie.

Artikel 2

1. De Bestuurskamer adviseert niet tot instelling, respectievelijk de uitbreiding van de werkingssfeer van een bedrijfslichaam dan nadat haar is gebleken dat een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van ondernemers en van werknemers daarmee instemt.
2. De Bestuurskamer kan op grond van bijzondere omstandigheden of het algemeen belang van het bepaalde in het eerste lid afwijken.

Hoofdstuk 2 Criteria voor voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging

Artikel 3

Als voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging aan ondernemerszijde, bedoeld in artikel 2, wordt aangemerkt:

- a. een of meer ondernemersorganisaties die ingevolge de Verordening representativiteit organisaties van de Sociaal-Economische Raad als representatief zijn te beschouwen en door welke ten minste 55 procent wordt vertegenwoordigd van alle ondernemers binnen de werkingssfeer van het bedrijfslichaam, berekend aan de hand van één van de maatstaven, geselecteerd overeenkomstig de toepassing van artikel 9 van de Verordening representativiteit organisaties, of
- b. een of meer ondernemersorganisaties die ingevolge de Verordening representativiteit organisaties als representatief zijn te beschouwen en door welke meer dan 50 procent

wordt vertegenwoordigd van alle ondernemers binnen de werkingssfeer van het bedrijfslichaam, berekend aan de hand van twee van de maatstaven, geselecteerd overeenkomstig de toepassing van artikel 9 van de Verordening representativiteit organisaties.

Artikel 4

1. Als voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging aan werknemerszijde, bedoeld in artikel 2, wordt aangemerkt: een of meer werknemersorganisaties die ingevolge de Verordening representativiteit organisaties als representatief zijn te beschouwen.
2. Indien een of meer andere als representatief te beschouwen werknemersorganisaties bezwaar maken, worden de in lid 1 bedoelde werknemersorganisaties slechts als voldoende representatieve vertegenwoordiging aangemerkt als zij gezamenlijk meer leden binnen de werkingssfeer van dat bedrijfslichaam hebben dan die andere organisaties gezamenlijk.

Hoofdstuk 3 Procedure en frequentie van beoordeling representativiteit

Artikel 5

De beoordeling van de representativiteit van het organisatorische draagvlak binnen een bedrijfslichaam geschiedt in elk geval voorafgaand aan de instelling van een bedrijfslichaam en vervolgens telkens na het verstrijken van een periode van vier jaar.

Artikel 6

1. Indien de representativiteit van het organisatorische draagvlak van een bestaand bedrijfslichaam als onvoldoende is beoordeeld, doet de Bestuurskamer daarover mededeling aan de betrokken organisaties en aan het bedrijfslichaam en vindt na twee jaar opnieuw een beoordeling van de representativiteit plaats.
2. Indien de representativiteit van het organisatorische draagvlak van een bestaand bedrijfslichaam als voldoende is beoordeeld en de Bestuurskamer ontvangt nadien aanwijzingen dat de representativiteit inmiddels niet meer voldoende is, kan zij besluiten tot een vervroegde beoordeling van de representativiteit van het organisatorische draagvlak. Het eerste lid is hierop van toepassing.
3. Indien de Bestuurskamer op grond van het in het eerste lid bedoelde onderzoek wederom tot de conclusie komt dat de representativiteit onvoldoende is, kan zij de minister adviseren het voortbestaan in ongewijzigde vorm van het bedrijfslichaam te heroverwegen.

Artikel 7

De Bestuurskamer vraagt de organisaties van ondernemers onderscheidenlijk van werknemers tijdig de voor zijn advisering benodigde gegevens. De Bestuurskamer kan ter verificatie van verstrekte gegevens verzoeken een accountantsverklaring over te leggen.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 8

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie waarin het wordt geplaatst.

Artikel 9

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen.

Den Haag, 19 december 2000

H.H.F. Wijffels
voorzitter

J.W. Nelson
secretaris

Toelichting

Algemeen

Wettelijke kader

De Wet op de bedrijfsorganisatie (Wet bo) bevat verscheidene artikelen over de voorwaarden voor instelling en opheffing van bedrijfslichamen en over de organisaties die bestuursleden van bedrijfslichamen mogen aanwijzen.

Artikel 67 van de Wet bo bepaalt dat de instelling van bedrijfslichamen geschiedt bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van de betrokken ministers. Artikel 68 van deze wet stelt dat de Sociaal-Economische Raad (SER) in de gelegenheid wordt gesteld daarover te adviseren. De raad dient daartoe de naar zijn oordeel representatieve organisaties van betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers te horen. Voorts bepaalt artikel 70 Wet bo dat de opheffing van bedrijfslichamen op overeenkomstige wijze geschiedt.

Wat de samenstelling van besturen van bedrijfslichamen betreft, bepaalt artikel 74 dat de SER de benoemingsgerechtigde organisaties aanwijst alsook het aantal leden dat zij mogen benoemen. De wet bepaalt sinds 1999 dat de raad bij verordening de regels daarvoor in een verordening dient vast te leggen.

Verdeling van verantwoordelijkheden

Zoals uit voornoemde wetsbepalingen blijkt, ligt de verantwoordelijkheid voor de instelling en opheffing van bedrijfslichamen bij de betrokken ministers. De SER heeft in dat verband een adviserende taak. Bij zijn advisering hanteert de raad het onderhavige besluit als richtsnoer.

Uit het bovenstaande blijkt dat de raad verantwoordelijk is voor de aanwijzing van benoemingsgerechtigde organisaties, aan de hand van representativiteitsregels. Deze regels heeft de raad vastgesteld in de Verordening representativiteit organisaties (2000). Zij hebben betrekking op de representativiteit van afzonderlijke organisaties, niet op het organisatorisch draagvlak van een bedrijfslichaam als geheel.

Betrokkenheid SER

De SER heeft bij de instelling en opheffing van bedrijfslichamen altijd een belangrijke rol gespeeld, hoewel de formele positie van de raad aan verandering onderhevig is geweest. Vanaf het begin, in 1950, tot 1992 adviseerde de raad over de instelling en opheffing; daarna, van 1992 tot 1999, vond de instelling en opheffing van bedrijfslichamen bij SER-verordening plaats; en vanaf juli 1999 treedt de raad wederom op als adviseur. De betrokkenheid van de raad houdt verband met de aard en wijze van totstandkomen van bedrijfslichamen: zij worden in de praktijk doorgaans alleen op verzoek van organisaties van ondernemers en van werknemers binnen het betrokken deel van het bedrijfsleven ingesteld en zij worden bestuurd door personen die door representatief geachte organisaties van ondernemers en van werknemers worden aangewezen.

Belang van representativiteit

Hoewel de wet het strikt genomen niet meer als eis stelt, geldt nog steeds als uitgangspunt dat een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging instemt met de instelling van een schap. De wet zelf bevat geen bepalingen over de vereiste mate van een dergelijk draagvlak voor bedrijfslichamen. In de Memorie van

Toelichting wordt echter het belang van een voldoende draagvlak onderstreept, niet alleen voor een nieuw in te stellen schap maar ook voor een bestaand bedrijfslichaam¹. Zowel bij zijn adviezen als in zijn verordeningen terzake is de raad in het verleden altijd daarvan uitgegaan en heeft hij maatstaven aangelegd voor de vereiste representativiteit. De tot nu toe door de raad gehanteerde normen dateren uit 1954. In zijn advies van 3 december van dat jaar over het vraagstuk van voldoende representativiteit van organisaties heeft de raad als algemene richtlijn voor zijn oordeel vastgelegd dat van een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging sprake is bij een organisatiegraad aan ondernemerszijde van ten minste een meerderheid (meer dan 50 procent) en aan werknemerszijde van ten minste 20 procent naar het aantal werknemers die in sterke mate aan de betrokken bedrijfstak gebonden zijn. Sindsdien heeft de raad deze grenswaarden gehanteerd bij de instelling van nieuwe bedrijfslichamen en bij uitbreiding van werkingssferen van bestaande bedrijfslichamen.

Nieuwe richtsnoeren

Na de wetwijziging van 1999 heeft de raad besloten de te hanteren richtlijnen bij zijn advisering opnieuw te bezien en deze bij besluit door de Bestuurskamer te doen vaststellen. Het voorliggende ‘Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen’ is daarvan het resultaat. Het beperkt zich tot de representativiteitseisen voor het instellen en voortzetten van bedrijfslichamen.

Indachtig de suggestie van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in zijn brief van 19 juli 1999 aan de SER om ook elders gehanteerde criteria te overwegen, heeft de Bestuurskamer zich bij het formuleren van dit besluit vooral georiënteerd op de representativiteitseisen zoals die in het kader van de nieuwe Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet Bpf 2000) worden gesteld². Het gaat immers zowel bij bedrijfslichamen als bij dergelijke fondsen om bipartiet samengestelde instituties, gedragen en bestuurd door sociale partners. Daarom is zoveel mogelijk aangesloten bij de in het verband van de Wet Bpf 2000 te bezigen criteria voor representativiteit.

Vergelijking met oude richtlijnen

Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat met name de eisen die aan werknemerszijde worden gesteld, vergelijkbaar zijn met maatstaven die voor verplichtstelling van bedrijfstakpensioenfondsen gelden. Ten opzichte van de tot nu toe gehanteerde normen impliceert dit een zekere versoepeling. Dit moet echter mede gezien worden tegen de achtergrond van de problemen die in de praktijk rijzen om eenduidige en voldoende betrouwbare gegevens te verkrijgen over de organisatiegraad van de werknemers binnen de betrokken werkingssfeer in verband met het feit dat de administratie van de werknemersorganisaties daarvoor niet is ingericht en vanwege het vraagstuk van het ‘vlottende’ werknemersbestand.

De maatstaven voor de ondernemersvertegenwoordiging wijken enigszins af van de Bpf-lijn, waarin alleen bepalend is hoeveel werknemers werkzaam zijn bij de georganiseerde ondernemers. Omdat bij bedrijfslichamen naast sociale aangelegenheden vooral ook aspecten van bedrijfsvoering in brede zin aan de orde zijn, worden in het voorliggende besluit voor de bedrijfslichamen andere maatstaven (omzet en aantal ondernemers) gehanteerd. In vergelijking met de tot nu toe gehanteerde werkwijze zijn

¹ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Wet op de bedrijfsorganisatie en enige andere wetten, Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 695, nr. 3, pp. 7, 20 en 21. Zie ook Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 695, nr. 6, pp. 5 en 6.

² Tweede Kamer 1999-2000, 27 073, nr. 3. De wet is gepubliceerd in het Staatsblad nr. 628.

de maatstaven voor de representativiteit aan ondernemerszijde wel aangescherpt en in die zin meer in lijn gebracht met het Bpf-kader.

Overeenkomstig de Bpf-procedure is bovendien voorzien in een periodieke toetsing van de representativiteit van het draagvlak. De invulling daarvan, een uitvoerige vierjaarlijkse toets en zo nodig een tweejaarlijkse toets, betekent een belangrijke intensivering van de toetsing.

Met dit besluit beoogt de raad zijn oordeelsvorming in het kader van zijn advisering over instelling en voortzetting van bedrijfslichamen transparanter te maken voor alle betrokkenen.

Verzoeken tot opheffing van bedrijfslichamen of tot beperking van hun werkingssfeer zullen overigens zoveel mogelijk worden behandeld overeenkomstig verzoeken tot het instellen van bedrijfslichamen. Daarnaast kan de raad uiteraard ook eigener beweging tot opheffing of wijziging adviseren als het periodieke onderzoek naar het organisatorisch draagvlak van een bedrijfslichaam uitwijst dat (ook na herhaalde meting) van een onvoldoende representatief organisatorisch draagvlak sprake is.

Artikelsgewijs

Artikel 1

De richtsnoeren worden toegepast bij de instelling van bedrijfslichamen, waaronder mede begrepen de organen als bedoeld in artikel 88a Wet bo, die bij het instellingsbesluit van het bedrijfslichaam worden ingesteld. Ook bij uitbreiding van de werkingssfeer van een bedrijfslichaam of een artikel 88a-commissie, die een wijziging van het instellingsbesluit impliceert, worden de richtsnoeren toegepast. In dat geval gaat het met name om de representatieve vertegenwoordiging van het deel van de werkingssfeer dat wordt uitgebreid.

In het bijzonder bij (hoofd)productschappen kan gelden dat de bestuurszetels verdeeld zijn over nader onderscheiden groepen van ondernemers, resp. werknemers voor bepaalde deelsectoren van de werkingssfeer. In beginsel gelden de richtsnoeren ook voor de beoordeling van de representativiteit van de organisatorische vertegenwoordiging van elk van de aldus gedefinieerde groepen afzonderlijk.

Artikel 2

Lid 1 van dit artikel geeft de functie van de gepresenteerde richtsnoeren voor de Bestuurskamer aan. De formulering is ontleend aan de tekst van artikel 68 Wet bo zoals die tot de wetwijziging van juli 1999 gold, maar waarvan de strekking nog steeds blijktens de parlementaire geschiedenis van kracht is.

Lid 2 biedt de Bestuurskamer enige beleidsruimte om in afwijking van het in lid 1 bepaalde te besluiten. Indien niet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde criteria wordt voldaan, kan nadere afweging plaatsvinden waarbij bijzondere omstandigheden, eventuele aanvullende informatie en aard en functie van het desbetreffende bedrijfslichaam worden betrokken.

Afhankelijk van de casus kunnen bijvoorbeeld de volgende elementen in de afweging een rol spelen:

- het belang van de werkzaamheid van het bedrijfslichaam: worden zonder het bedrijfslichaam collectieve doelen die, gezien vanuit het sectorbelang en het algemeen belang, zinvol worden beoordeeld, onvoldoende bereikt;

- de taak en functie van bepaalde bedrijfslichamen in het bijzonder: sommige bedrijfsschappen zijn ingesteld voor een brede bedrijfstak als geheel en andere slechts voor specifieke, nader omschreven branches. Wat de productschappen betreft is het voor het welslagen van hun functioneren, bijvoorbeeld voor het ketenbeheer in de voedselvoorziening, van groot belang dat alle relevante schakels in de bedrijfskolom onder de werkingssfeer van het schap ressorteren. Zou een van de schakels onvoldoende gerepresenteerd worden, dan dient dit gemis te worden afgewogen tegen het belang voor de sector als geheel en het algemeen belang.

Een bijzondere omstandigheid kan ook zijn de instelling van een nieuw bedrijfslichaam in het kader van het overgangsrecht van de wijziging van de Wet bo in 1999 en de hergroepering binnen het pbo-stelsel. Dit betreft de situatie dat de instelling geschiedt in het kader van een hernieuwde instelling van een bestaand bedrijfslichaam dan wel van een samenvoeging van meer bestaande bedrijfslichamen.

In dergelijke gevallen gaat het formeel gezien weliswaar om de instelling van een nieuw bedrijfslichaam, maar materieel betreft het continuering van een of meer bestaande bedrijfslichamen. In tegenstelling tot de situatie waarbij sprake is van de instelling van een geheel nieuw bedrijfslichaam, dient bij bedoelde hernieuwde instelling het belang van de continuïteit van de activiteiten, verricht door het bestaande bedrijfslichaam of door de samengaande bedrijfslichamen, uitdrukkelijk in het eindoordeel te worden meegewogen, met name indien niet voldaan is aan de kwantitatieve criteria voor voldoende organisatorisch draagvlak.

Artikel 3

Ondernemersorganisaties dienen te voldoen aan de algemene en kwalitatieve representativiteitscriteria die in artikel 2 tot en met artikel 7 van de SER-Verordening representativiteit organisaties staan vermeld.

Artikel 9 van de Verordening representativiteit organisaties luidt als volgt:

Een organisatie van ondernemers kan slechts representatief zijn voor een bepaalde groep van ondernemers die zij beoogt te organiseren, indien haar leden tezamen een niet onbetekenend sociaal-economisch gewicht binnen die groep hebben en derhalve de organisatie qua sociaal-economische grootte niet onbetekenend is. Voor de bepaling van de sociaal-economische grootte van een organisatie van ondernemers komen als maatstaf in aanmerking: het aantal ondernemers dat lid is van de organisatie, de omzet van de ondernemingen van de leden en het totale aantal personen werkzaam in deze ondernemingen. Zo nodig kunnen voorts als maatstaf in aanmerking worden genomen: het aantal zelfstandige ondernemingen of vestigingspunten van de leden, de betaalde lonen of de door de leden verwerkte hoeveelheid grondstof.

Hieruit volgt dat primair naar de drie eerstgenoemde indicatoren wordt gekeken. Zo nodig, gelet op de aard van de sector van bedrijvigheid, kunnen ook de drie laatstgenoemde in de beschouwing worden betrokken. In de toelichting op de verordening wordt in dit verband ook nog gewezen op de standaardbedrijfseenheid (sbe) die in de agrarische sector vaak als rekeneenheid ter bepaling van het sociaal-economisch gewicht wordt gebruikt.

Ter bepaling van het relevante sociaal-economisch gewicht van de organisaties zijn uiteraard alleen de gegevens van belang die betrekking hebben op de werkingssfeer van het bedrijfslichaam. Voorzover ondernemingen in meer sectoren werkzaam zijn, dienen daarom uitsluitend de gegevens die op de bedrijvigheid binnen die werkingssfeer betrekking hebben, in de berekening te worden betrokken.

Ter bepaling van het gezamenlijke draagvlak wordt het cumulatieve sociaal-economische gewicht van de betrokken ondernemersorganisaties berekend in termen van de bedoelde maatstaven en uitgedrukt in een percentage van het aandeel daarvan in de totale werkingssfeer van het bedrijfslichaam. Bij de berekening dienen dubbeltellingen door meervoudige lidmaatschappen van ondernemers zoveel als mogelijk te worden gecorrigeerd.

Indien de uitkomst op één van de maatstaven ten minste 55 procent bedraagt óf indien op twee van de maatstaven een score van meer dan 50 procent wordt behaald, wordt gesproken van voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging aan ondernemerszijde.

Het is overigens denkbaar dat dit oordeel in bepaalde omstandigheden nuance behoeft en dat de Bestuurskamer een nadere afweging maakt om tot een eindoordeel te komen. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende omstandigheden:

- in geval dat andere representatieve organisaties die zich tegen instelling of uitbreiding van de werkingssfeer van het bedrijfslichaam hebben uitgesproken, samen eveneens op één van de indicatoren een score van vijftig of meer procent behalen dan wel op twee indicatoren meer dan vijftig procent scoren;
- in geval van een zeer scheve spreiding van de meerderheid binnen de werkingssfeer. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als alleen bij grote bedrijven steun voor het bedrijfslichaam bestaat of wanneer het draagvlak zeer onevenredig gespreid is over binnen de werkingssfeer van een bedrijfslichaam te onderscheiden deelsectoren met – gelet op de taken en bevoegdheden van het bedrijfslichaam – relevante eigen belangen;
- ook aanvullende informatie over het draagvlak kan van belang zijn: zoals onderzoek naar draagvlak bij de bedrijfsgenoten voor de werkzaamheden van het college; of informatie over mate van draagvlak bij de overige, in dit kader niet-representatief beschouwde, organisaties zoals bijvoorbeeld beroepsorganisaties.

Artikel 4

De toetsing van de representativiteit van werknemersorganisaties zal zich in beginsel niet verder uitstrekken dan de vraag of de betrokken organisaties voldoen aan de algemene, de kwalitatieve en de kwantitatieve representativiteitscriteria die in artikel 2 tot en met artikel 8 van de SER-Verordening representativiteit organisaties zijn vermeld. Het gegeven dat een aanvraag tot instelling wordt ingediend door representatieve ondernemersorganisaties samen met de betrokken werknemersorganisaties maakt dat in eerste instantie voldoende duidelijk is dat ook steun voor de aanvraag bestaat bij werknemers.

Lid 2 voorziet evenwel in een nader criterium voor het geval door andere representatieve werknemersorganisaties in twijfel wordt getrokken of de in het eerste lid bedoelde werknemersorganisaties een voldoende representatieve vertegenwoordiging vormen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als niet alle bij het cao-overleg betrokken werknemersorganisaties de instelling van het bedrijfslichaam steunen. Dan is het van belang vast te stellen of de organisaties die het bedrijfslichaam wel steunen, binnen de werkingssfeer van het bedrijfslichaam meer leden hebben dan deze andere organisaties.

Artikel 5

Indien de representativiteit voor een nieuw in te stellen bedrijfslichaam naar het oordeel van de Bestuurskamer onvoldoende is, zal de Bestuurskamer geen positief advies uitbrengen.

Het vaststellen van voldoende representativiteit is echter geen eenmalige zaak maar een kwestie van aanhoudende aandacht. Dit om te voorkomen dat een bedrijfslichaam functioneert zonder dat sprake is van voldoende draagvlak in de sector. Het is daarom belangrijk ten minste eens in de vier jaar een onderzoek dienaangaande in te stellen. Deze termijn komt overeen met twee zittingsperioden van de besturen van bedrijfslichamen. De periodieke toets zal in eerste instantie beperkt worden tot de in het bestuur vertegenwoordigde organisaties. Indien deze organisaties gezamenlijk niet voldoen aan de gestelde representativiteitseisen, kunnen ook andere representatieve organisaties in het onderzoek worden betrokken.

Artikel 6

Indien gebleken is dat er sprake is van een onvoldoende representativiteit, worden de betrokken organisaties daarvan op de hoogte gesteld. Na twee jaar vindt een hernieuwd onderzoek plaats. In deze periode hebben de organisaties de gelegenheid het draagvlak te vergroten. Ook kan hiermee de invloed van incidentele factoren worden teruggebracht. Indien na twee jaar de Bestuurskamer wederom tot het oordeel komt dat van onvoldoende representativiteit sprake is, kan zij de minister adviseren het voortbestaan van het bedrijfslichaam in ongewijzigde vorm te heroverwegen. Een gevolg kan zijn dat zodanige wijzigingen in de werkingssfeer worden voorgesteld, dat het organisatorisch draagvlak voor deze aangepaste werkingssfeer wel voldoende is. Het tweede lid voorziet in de situatie dat er betrekkelijk kort na een onderzoek met positief resultaat gegevens naar voren komen die erop wijzen dat het bedrijfslichaam op dat moment niet meer aan de representativiteitseisen voldoet. In dergelijke, uitzonderlijke, gevallen kan de Bestuurskamer besluiten op kortere termijn dan aanvankelijk was voorzien een nieuw onderzoek in te stellen, zodat niet gewacht hoeft te worden tot het reguliere vierjaarlijkse onderzoek.

Artikel 7

Ter grotere zekerheid over de representativiteit van betrokken organisaties kan de Bestuurskamer de partijen vragen een door een registeraccountant of accountant-administratieconsulent met certificerende bevoegdheid geverifieerde opgave te verstrekken van de representativiteitsgegevens en van de betrouwbaarheid van de gebruikte bronnen.

Den Haag, 19 december 2000

H.H.F. Wijffels
voorzitter

J.W. Nelson
secretaris